

**Ga naast iemand zitten met
hetzelfde lievelingsgetal**

Gecijferdheid en Burgerschap

Initiatieven binnen openbare bibliotheken

5 jaar
Pro
biblio

Even voorstellen

Jolijn Faber
Adviseur onderzoek

Josja Pieterse
Adviseur Educatie

Programma van de sessie

- Introductie in onze sector en het domein burgerschap
- Tour door de bibliotheek
- In gesprek met elkaar
- Afronden

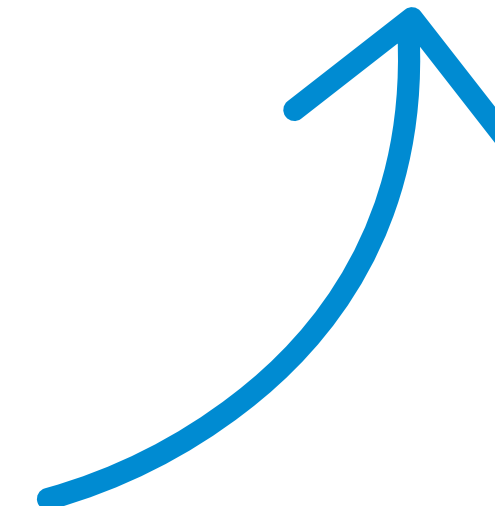
Bibliotheken werken volgens 3 maatschappelijke opgaves

Doelgroep: Volwassenen op weg naar zelfredzaamheid en volwaardige participatie

Burgerschap komt terug in verschillende thema's gericht op zelfredzaamheid en participatie:

- Taalvaardigheid
- Digitale vaardigheden
- Werk & inkomen
- Juridische vaardigheden
- Gezondheidsvaardigheden
- Inburgering en Integratie
- Gecijferdheid

Burgerschap komt terug in verschillende thema's gericht op zelfredzaamheid en participatie:

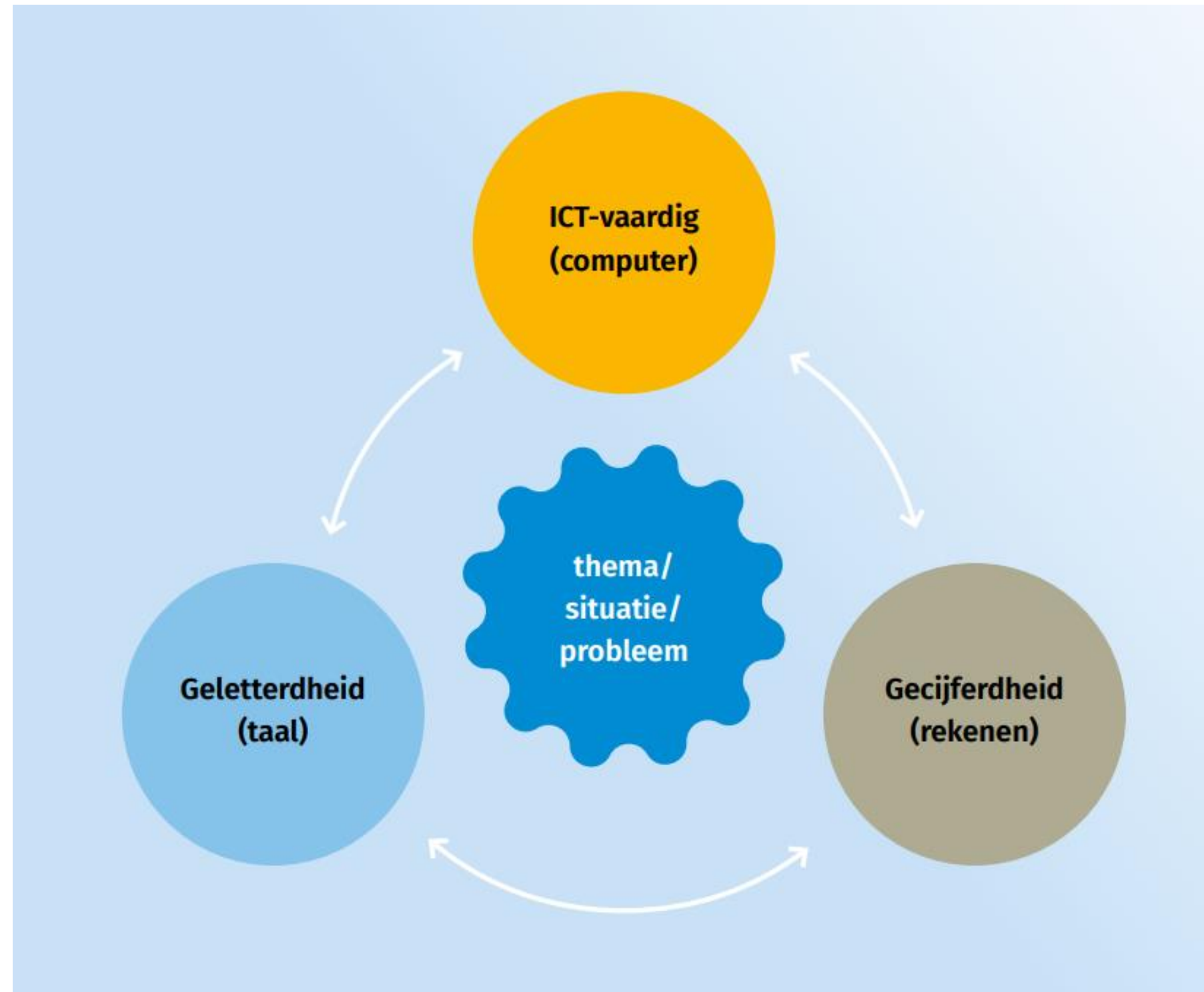
- Taalvaardigheid
- Digitale vaardigheden
- Werk & inkomen
- Juridische vaardigheden
- Gezondheidsvaardigheden
- Inburgering en Integratie
- Gecijferdheid

Voorbeelden waarin burgerschap en gecijferdheid een rol spelen.

Basisvaardigheden

Welke impact willen wij bereiken op het gebied van gecijferdheid?

Een (inclusieve) samenleving waarin alle volwassenen zich voldoende in staat voelen om kwantitatieve informatie tot zich te nemen (in dagelijks leven) om zo volwaardig te kunnen participeren op een manier die bij hen past

Waarom de bibliotheek

- Een vindplaats en verbindplaats van inwoners
- Stellen informatie, materialen en kennis beschikbaar, hebben expertise in huis
- Is non-formele aanbieder van cursussen en activiteiten, individueel en in groepsverband
- Relevante collectie in huis
- Zijn actief betrokken bij de ontwikkeling en het onderhouden van het netwerk op hetzelfde thema of voor dezelfde doelgroep actief zijn

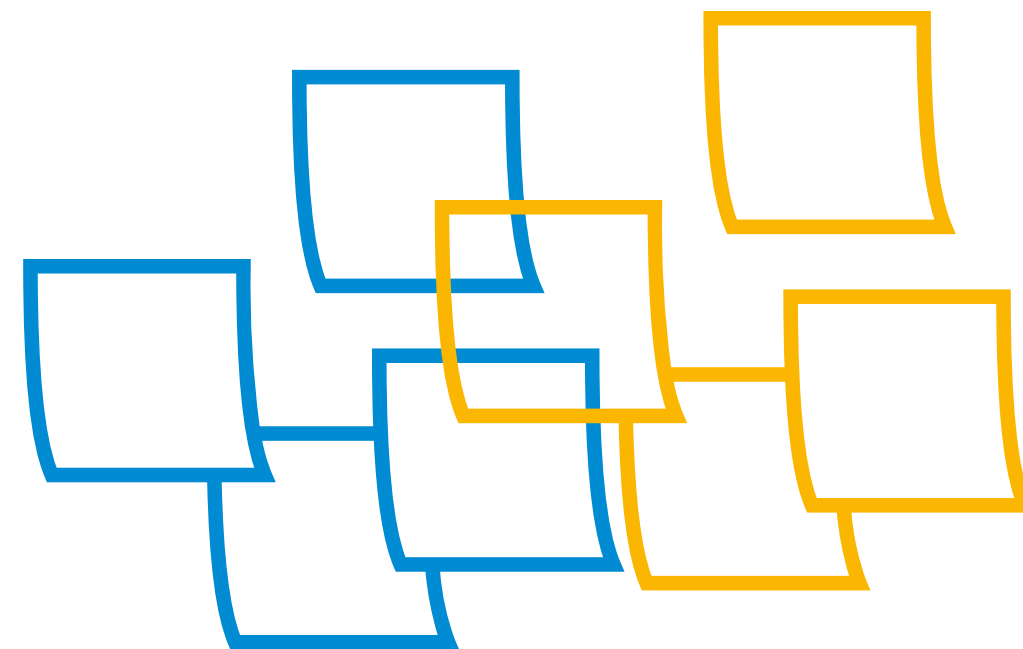
Aan de slag met gecijferdheid

- Logisch om mee aan de slag te gaan
- Slim verbinden
- Integreren in bestaand aanbod
- Samenwerken met partners

Meer informatie: [Opbrengsten | Gecijferdheid Telt Mee!](#)

Wat denk je dat de bibliotheek in jouw werkgebied doet met het thema gecijferdheid?

Schrijf het op een post-it en plak het op.

gebied: onderwijs

Het bieden van ~~verrijking~~ verrijkingsmateriaal

~~aanbod~~ ondersteuning
startend ondernemen?

6

Eerlijk gezegd zou ik het
niet weten.

ongemerkt mogelijk
meer dan gedacht.

- taalhuis • IDO
  - camouflage cursus "voel je goed"
  - thema week activiteit
- samenwerking
buiten
de
biel

- is beschreven in het meerjaren beleidsplan
- uitrol is in ontwikkeling
- Training voor vrijwilligers is in ontwikkeling

binnenlopen

en
vragen

Oefenpunt

↳ ind. oefenen op het gebied
van basisvaardigheden

- Ik heb geen idee / literatuur
verzamen
- Werkgebied Ondersje / geeftheid

- hulp bij belasting-
aangifte

- IDO

Ondersteuning bieden
aan mensen met
een taalachterstand/
gecyftheid (taalmaatje)

Ondersteuning belasting
→ hulp bij invullen
→ informatiegevoel

-Klik en Tik

-Vrijwilligers Taalhuis 10p7
begeleiding

Onderdelen van klik en
tik (bankieren, google
maps etc)

Workshops voor
kinderen / jongeren
om kennis te maken
met diverse onderwerpen
en vaardigheden

Onzichtbaar
wat de bieb
mij kan bieden

Infopunt
spreekuur voor vragen rondom
zorg, wonen, welzijn, financiën

- Aanbod Succes!
Rekenen
- (IDO)
- Belasting spreekuur
- Workshops Gezondheid
vrijwilligers

Op dit moment:
WEINIG TOT NIETS.
(denk ik).

hulp
invullen
formulieren

Ik wet dat niet
word ik kon
als looqzelaar
Stou met

- er zijn boekjes, deukle,
(succes-serie)

gemeente
energie
zuinig

belasting aan
gifte

Geïntegreerd in taalhuis met
praatplaten/spellen et cetera
Oefenen.nl / klik + tik   ↓ workshop.
IDO spreekuur   taalwerk
Belastingklas   module.

Taal onder steuning: onbe-
wust worden cyfer-
thema's gebruikt (naar
de markt, agenda-beheer,
WLOH lijken etc?)

onbewust verwerkt
in taal aanbod
taalmaatjes,
MAAR OOK
energietransitie
en?

Digitale ondersteuning
Maar ook de faciliteiten
aanbieden om
digitaal iets te regelen

Ido

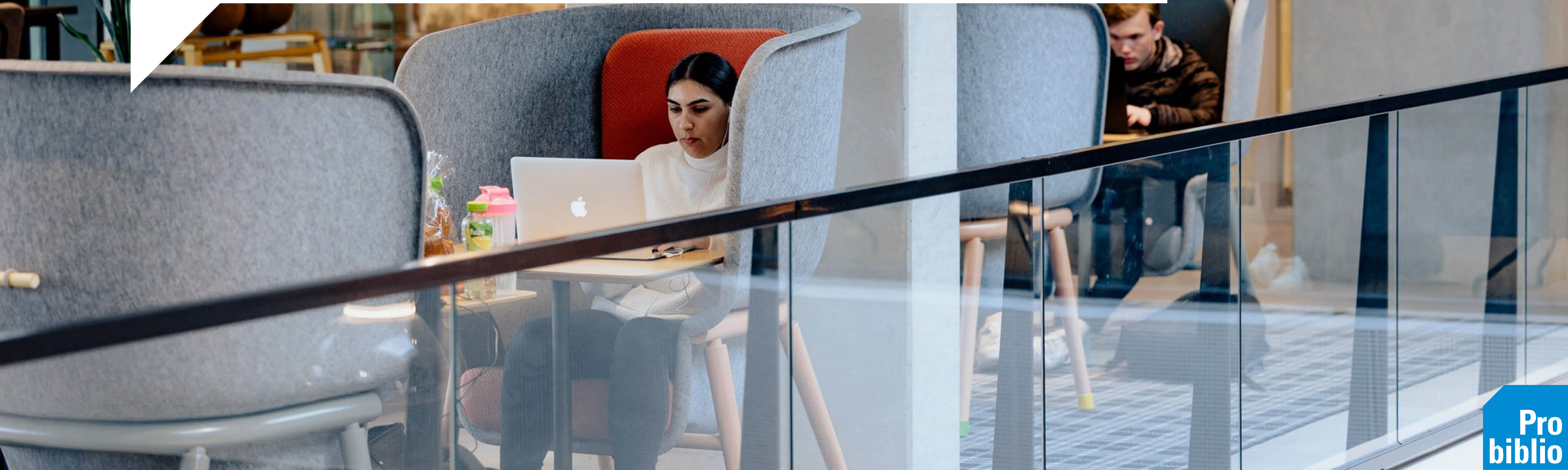

Ik ben al jaren
niet meer in
een bibliotheek
gewese

IDO

staat op de website
maar in het aanbod
van leerpunt is het verborgen
in taal

Voorbeelden van burgerschap & gecijferdheid

Informatiepunt Digitale overheid (IDO)

“DIGID? IK
KAN HET
NU ZELF”

Kom verder bij het Informatiepunt
Digitale Overheid in de Bibliotheek

Bankenpilot

- Programma Toegankelijk Bankieren van de gezamenlijke banken: bankieren toegankelijk houden voor mensen met beperkte digitale vaardigheden
- Pilot 2023 in 10 gemeenten: bibliotheken geschikte locatie voor bereiken doelgroep. Punten via lokale organisaties onder de aandacht brengen.
- Pilot 2024: in 18 bibliotheken die ook een IDO hebben
- Medewerkers worden getraind
- Evaluatie in het najaar

B. bank
informatie
punt

Hulp bij Belastingen en Toeslagen

SAMENWERKING BIBLIOTHEKEN EN BELASTINGDIENST

Aangifteperiode 2022

Januari - augustus

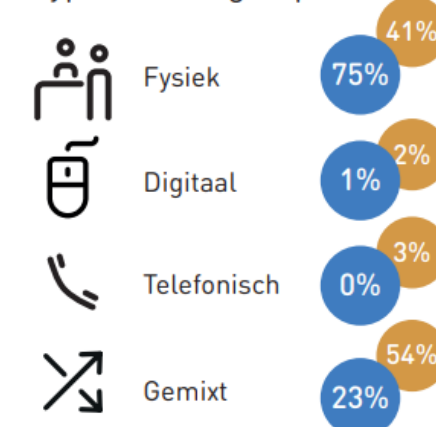
123 bibliotheken nemen deel aan het convenant met de Belastingdienst **90%**

115 verwijzen door naar belastinghulp **93%**

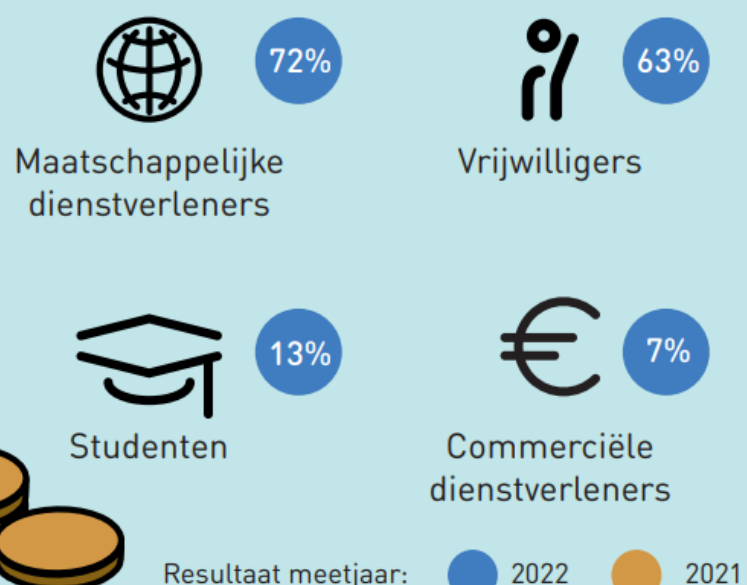
107 organiseren belastinghulp **87%**

9.7 DUIZEND burgers bereikt
7 DUIZEND IN 2021

Type belastinghulp

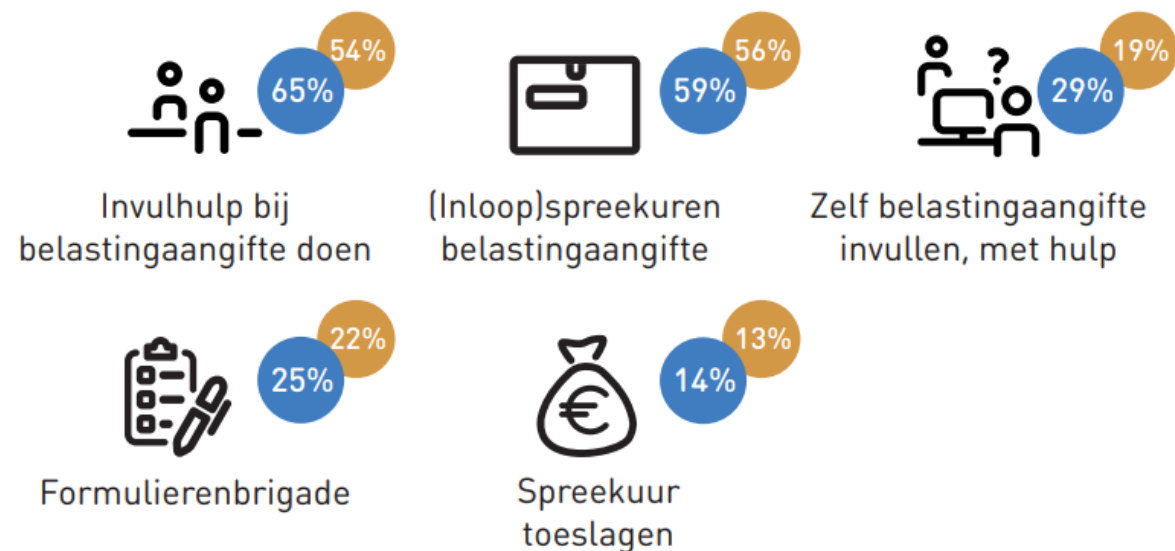

UITVOERDERS BELASTINGHULP IN DE BIBLIOTHEEK

Percentages van het vorige meetjaar zijn alleen getoond indien er sprake is van een substantieel verschil.

MEEST AANGEBODEN BELASTINGHULP IN AANGIFTEPERIODE

KB

Klaren & Van de Burgt (2023). Dienstverlening openbare bibliotheken rondom de samenwerking met de Belastingdienst 2022. Den Haag: KB. Basis: alle basisbibliotheken die deelnemen aan het convenant met de Belastingdienst, N:123.

Taalaanbod

- Spellen voor het groeien in gecijferdheid: memory spel
- Lesmethodes inzetten: Succes! en Melkweg
- Alledaagse onderwerpen bespreken: zoals naar de bibliotheek gaan en het weer
- Nieuws bespreken
- Praatplaten inzetten

“Toen we in het taalcafé het weer bespraken bleek dat sommige deelnemers de weerkaartjes uit de krant niet konden ‘lezen’; ze snaptten de weercijfers niet”.

Deze praatplaat is bedoeld om met elkaar te praten over situaties waarbij gecijferdheid een rol speelt. Hieronder staan een aantal voorbeelden van vragen die je bij de foto's kan stellen.

Op welke manier betaal jij jouw boodschappen?
Wat is een voordeel van met een pinpas betalen?
Wat is een voordeel van contant betalen?

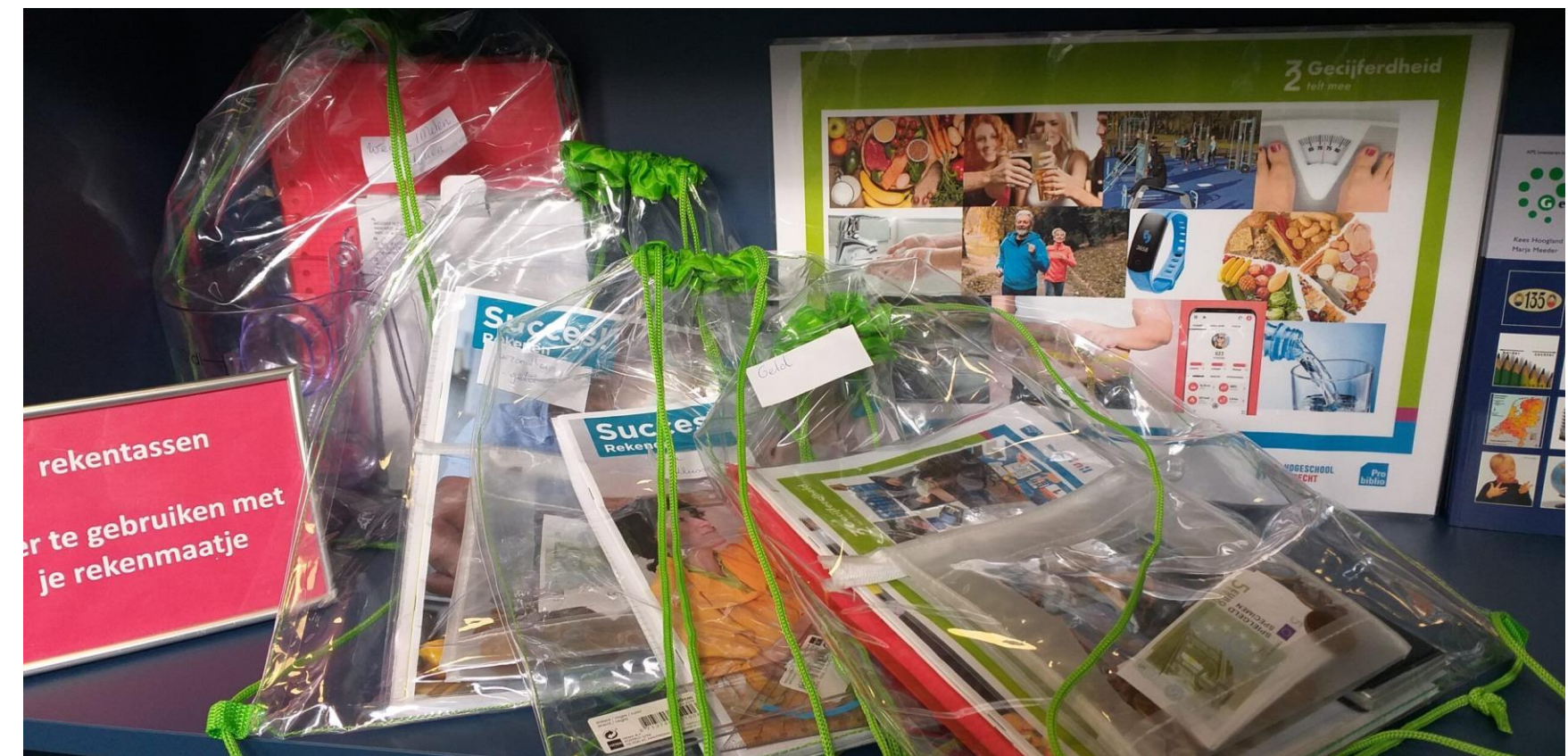
Op welke manier ga jij naar de supermarkt?
Wat is het voordeel van met de auto boodschappen doen?
Kun je gratis parkeren bij de supermarkt?

Laat jij de boodschappen weleens thuis bezorgen?
Waarom is het soms handig om boodschappen te laten bezorgen?

Meer informatie:
gecijferdheidtelmee.nl

Getrainde vrijwilligers

Meer informatie: gecijferdheidteltmee.nl

Koken binnen je budget

- Doelen:
  - Gezond en betaalbaar koken,
  - Verhogen van de basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden)
  - Het verminderen van een eventueel sociaal isolement
- 12 lessen van 3 uur
- Mensen met verschillende achtergronden
- Doelgroep is laaggeletterden
- Samen met Vitanos

Meer informatie: [Koken Binnen Je Budget | Movisie](#)

Slimmer omgaan met geld

Bibliotheek Plataan & Bibliotheek Groene Hart

Meer informatie: [Cursus Slimmer omgaan met geld](#)

Cursus: Slimmer omgaan met geld

Met je geldzaken aan de slag? Start bij de basis!
Je leert bij onze cursus:

- minder geld uit te geven aan boodschappen
- prijzen en tarieven vergelijken
- (geld)sommen snappen

De cursus Slimmer omgaan met geld is gratis.
We helpen je bij het maken van goede keuzes. Je krijgt ontzettend veel goede tips. Zo houd je elke maand meer geld over.

Grip op geld

In de cursus 'Grip op geld' leer je alles over omgaan met geld, je administratie bijhouden en schulden oplossen.

Wanneer

De cursus bestaat uit 2 bijeenkomsten:

- Woensdag 6 maart van 9.30 uur tot 12.00 uur
- Woensdag 13 maart van 9.30 uur tot 12.00 uur

Waar

Ontmoetingscentrum de Walvis, Walvisstraat 1 in Gouda.

Een cadeaubon van de Jumbo

Als je 2 bijeenkomsten komt dan krijg je een cadeaubon van de Jumbo ter waarde van 15 euro.

Aanmelden

- Bel of app naar Leontine: 06 - 48 61 06 20
- Mail naar: info@swanenburghshofje.nl

Organisatie

De cursus wordt georganiseerd door 't Swanenburghshofje, het Sociaal Team, Humanitas Midden-Holland en Taalhuis Gouda.

Training Grip op Geld

**Di
12, 19 en
26 maart**

19:30-21:30
Cultuurhuys
de Kroon,
Waddinxveen

In samenwerking met Team WadWijzer organiseert de Bibliotheek de gratis cursus Grip op Geld, waarin cursisten in drie bijeenkomsten alles leren over omgaan met geld, administratie bijhouden en schulden oplossen. Aanmelden kan via taalhuis@bibliotheekdegroenevenen.nl.

DigiHandig

- Iedereen kan digitaal meedoen
- Bijvoorbeeld: Oefenen met de stemwijzer, bankieren of een route plannen

Meer informatie: [DigiHandig](#)

Met DigiHandig leer je routes plannen met je smartphone

Les: routes plannen
🕒 60 tot 90 min, Inhoudelijke les

Aan de slag met routes plannen met behulp van je telefoon. Afspelen via deze website.

Openen

Met DigiHandig maak je kennis met mobiel bankieren

Les: Mobiel Bankieren
🕒 1 uur 30 min, Inhoudelijke les

Aan de slag met de les over veilig mobiel bankieren. Afspelen via deze website.

Openen

Korte camouflagecursussen

- Kan eerste kennismaking met workshops/cursussen zijn
- Inhoud: soorten kortingen, valkuilen, folder doornemen, statiegeld, tips
- Als losse workshop of in het Taalcafé
- Als opstapje naar langere cursus

Cursussen:

- Slim en voordeling door de supermarkt
- Slim en voordelig door de drogist
- Gek op je supermarkt-app
- Slim besparen in huis (besparen op water, gas en stroom)
- Nederlandse ditjes en datjes (met onder andere een recept voor erwtensoep)

Meer informatie: [Mini camouflageworkshop | Cubiss](#)

**Slim en voordelig
door de drogist**

Samenwerken

- Maatschappelijk werk
- Welzijnswerk
- Wmo-loket
- Sociaal werk
- Formulierenbrigade
- (sociale) Huurcorporaties
- Juridisch loket
- Wijkcentra;
- Scholen, MBO's

- Huisartsen
- Consultatiebureaus
- MEE – welzijnsorganisatie
- Financieel dienstverleners
- Gemeentelijke schuldhulpverlening
- UWV
- Sociaal werkbedrijven
- Het Landelijk Stimuleringsnetwerk Thuisadministratie
- NVVK – branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren

Welke aanknopingspunten heb je net gehoord die je kunt meenemen in je eigen werk?

Bespreek dit met de persoon naast je

Meer informatie

- Informatie en materialen vind je op: [Gecijferdheid Telt Mee!](#)
  - Meld je aan voor de [LinkedIn pagina van Gecijferdheid Telt Mee!](#)
  - Bekijk de [thema nieuwsbrief gecijferdheid](#) die dit jaar verscheen
  - Bekijk de [pagina over gecijferdheid op Bnetwerk](#)
  - Bekijk de [pagina over gecijferdheid op de website van Probiblio](#)
-
- [Het-belang-van-rekenen-en-gecijferdheid\(2021\).pdf \(probiblio.nl\)](#)
  - [artikel-2-volwassenen-rekenen-de-didactiek-van-gecijferdheid.pdf \(oefenen.nl\)](#)
  - [Whitepaper Het belang van gecijferdheid in een digitale context – CINOP](#)
  - [Onderzoek: Het interpreteren en begrijpen van hedendaagse informatiebronnen](#)
  - [Wat werkt bij het versterken van gecijferdheid?](#)

Interviews

- ["Gecijferdheid: als je jouw blinde vlek invult, kun je mensen bieden wat ze nodig hebben" | Bnetwerk](#)
- ['Gecijferdheid is overal, in alle dagelijkse dingen' | Probiblio](#)
- [Bibliotheek Oostland: 'Kijk bij gecijferdheid naar de dagelijkse context' | Probiblio](#)
- ['Gecijferdheid is deel van de basisvaardigheden, daarom doen wij mee' | Probiblio](#)
- [De Maatschappelijke Bibliotheek spreekt met... Kees Hoogland | Probiblio](#)
- [Marlies Elderenbosch: 'Bibliotheeken hebben alles in huis om succesvol met gecijferdheid aan de slag te gaan' | Probiblio](#)

Bedankt!

Josja Pieterse, jpieterse@probiblio.nl

Jolijn Faber, jfaber@probiblio.nl

